

Handreiking

Informatie over besluitvorming en stand van zaken implementatie 'Vreemde ogen dwingen'

1. Inleiding

In mei 2012 bracht de commissie Bruijn haar advies 'Vreemde ogen dwingen' uit. Aanleiding voor de instelling van de commissie Bruijn, in december 2011, was een hausse aan negatieve publiciteit over de waarde van hbo-diploma's, veroorzaakt door enkele incidenten bij een alternatief afstudeertraject van een hogeschool.

De Inspectie en in het verlengde daarvan de NVAO, kregen van de toenmalige staatssecretaris de opdracht te onderzoeken wat er nu precies aan de hand was, en of er sprake zou kunnen zijn van een breed probleem, dat bij meerdere – zo niet alle – hogescholen zou kunnen spelen.

Hoewel later bleek dat daar geen sprake van was, was in de publieke en politieke opinie al min of meer sprake van een vaststaand gegeven dat het zou gaan om ernstige problemen die in den brede afbreuk doen aan de waarde van de hbo-diploma's. In die situatie ontstond de roep om centrale examinering in het hbo, een gedachte die, zij het met enige nuancering, min of meer werd omarmd in de strategische agenda 'Kwaliteit in Verscheidenheid' van de toenmalige staatssecretaris.

Dat was voor de Vereniging Hogescholen (toen nog HBO-raad) reden om een commissie in te stellen (de commissie Bruijn) en die commissie te verzoeken, kort samengevat, te inventariseren welke mogelijkheden voor 'externe validering' van examens er zijn (centrale examinering daaronder begrepen), wat de voor- en nadelen van de verschillende alternatieven zijn en of er nog andere opties voor externe validering zijn.

De commissie deed in haar advies een 7-tal aanbevelingen om er voor te zorgen dat de hbo-diploma's beter extern gevalideerd zouden worden:

- 1) Ga over tot externe validering door middel van instellingsoverstijgende toetsing
- 2) Zorg voor externe validering van eindwerkstukken via een bottom-up opgesteld protocol voor de beoordeling van eindwerkstukken
- 3) Leg in de wet vast dat hogescholen verplicht zijn om voor elke opleiding toetsbeleid te formuleren waarin externe validering een plaats krijgt
- 4) Zorg voor externe validering via certificering van examinatoren en opleiding van docenten
- 5) Veranker dat de kwaliteit van de toetsing een stevige(r) plaats krijgt in de accreditatiekaders van de NVAO en dat bij de samenstelling van de visitatiecommissies - meer dan thans het geval is - wordt gelet op de aanwezigheid van toetsdeskundigheid
- 6) Zorg (ook) voor externe validering via andere toetsvormen dan instellingsoverstijgende toetsing
- 7) Versterk de externe validering via verhoging van toetskwaliteit.

2. Inhoud en functie van deze Handreiking

Uit allerlei commentaar, vragen en reacties blijkt dat niet iedereen binnen de hogescholen het totaal overziet van het implementatieproces rond de aanbevelingen van de commissie Bruijn. Dat is zeker niet vreemd, want de implementatie verloopt via een aantal sporen die gedeeltelijk goed te onderscheiden zijn, maar elkaar ook gedeeltelijk overlappen. Deze Handreiking beoogt enerzijds adequaat uiteen te zetten wat er tot nu toe is gebeurd, en wat thans de stand van zaken is. Daarnaast zal de Handreiking óók ingaan op het vervolg van de thans ingeslagen weg.

3. Implementatie ‘Vreemde ogen dwingen’

Het advies van de commissie Bruijn werd in mei 2012 alom met waardering ontvangen en vrijwel direct ontstond de overtuiging dat niet aan de orde was óf het advies zou moeten worden uitgevoerd, maar hoe en in welk tempo.

In een aantal bijeenkomsten heeft de Algemene Vergadering wat dit laatste betreft, als haar standpunt bepaald dat – in lijn met de adviezen van de commissie Bruijn – de aanbevelingen uit ‘Vreemde ogen dwingen’ zo veel als maar enigszins mogelijk, *bottom-up* zouden moeten worden geïmplementeerd. Dat betekent dat de hogescholen zélf het initiatief zouden moeten nemen, en er dus geen zware (coördinerende of regisserende) rol zou zijn weggelegd voor de vereniging.

Vanuit dat perspectief, evenals vanuit de overweging dat de commissie Bruijn zelf ook aangaf dat haar adviezen “samenhangend, doch zeker ook betrekkelijk ingrijpend en niet-vrijblijvend” van aard zijn en dat de uitvoering “een intensieve en soms complexe operatie” zal zijn, evenals dat “noch de inspanningen noch de investeringen die nodig zullen blijken om dit pakket aan aanbevelingen te realiseren” mogen worden onderschat, heeft de AV tevens gemeend om voor wat betreft de rol van de vereniging, een aantal prioriteringen in de uitvoering van de aanbevelingen uit ‘Vreemde ogen dwingen’ te moeten aanbrengen.

Aldus besloot de AV om op verenigingsniveau vooralsnog de prioriteit te leggen bij de aanbevelingen 1, 2, 4 en 7 van de commissie Bruijn, en wel meer in het bijzonder: gezamenlijk toetsen, een protocol voor de beoordeling van (eind)werkstukken, deskundigheidsbevordering bij docenten omtrent toetsing en examinering en verhoging van de toetskwaliteit door middel van kennisdeling.

Voor de implementatie van de overige aanbevelingen van de commissie Bruijn neemt iedere hogeschool de verantwoordelijkheid dit zelf te doen, aansluitend bij zijn eigen situatie, profiel en visie. Verantwoording over deze keuzes wordt afgelegd via het jaarverslag.

Eén en ander heeft geleid tot een keuze voor de volgende vier ‘uitvoeringslijnen’:

- a. Starten van pilots met betrekking tot gezamenlijk toetsen
- b. Ontwerp van een protocol voor (verantwoording van) de beoordeling van (eind)werkstukken
- c. Ontwerp van een module Basis-/Seniorkwalificatie examinator (BKE/SKE)
- d. Kennisdeling

3. Stand van zaken implementatie

Het bestuur van de vereniging heeft een implementatievoorstel in bovenstaande zin opgesteld, en dit ter bespreking voorgelegd bij het ministerie van OCW. Omdat dit gebeurde toen het kabinet Rutte-I inmiddels demissionair was, heeft het enige tijd geduurd alvorens dit implementatieplan kon worden besproken met de (nieuwe) minister. Op 30 januari jl. heeft dit bestuurlijk overleg plaatsgevonden, en dat heeft er toe geleid dat de minister heeft ingestemd met het implementatieplan.

3.1 Pilots met betrekking tot gezamenlijk toetsen

De AV besloot dat het wenselijk zou zijn wanneer er twee typen pilots van start zouden gaan:

- 2 à 3 ‘landelijk brede pilots’: bij deze pilots zijn alle hogescholen betrokken die een bepaalde opleiding verzorgen (dus: alle hogescholen met een opleiding verpleegkunde, of commerciële economie, bijvoorbeeld);
- hogeschoolpilots: iedere hogeschool zou moeten deelnemen aan ten minste één pilot m.b.t. gezamenlijk toetsen, samen met ten minste twee andere hogescholen. (De opleidingen Educatie nemen hier

overigens niet aan deel, omdat deze opleidingen al uitvoering geven aan gemeenschappelijke toetsing in het kader van het project *10voordeleraar*.)

Niet alleen is er dus sprake van *twee typen* pilots m.b.t. gemeenschappelijk toetsen, maar ook van *twee geldstromen*: één voor de hogeschoolpilots en één voor de landelijk brede pilots. Vanwege die gescheiden geldstromen geldt in beginsel het uitgangspunt dat deelname aan een landelijk brede pilot voor de hogescho(o)l(en) ik kwestie niet betekent, dat zij niet óók aan een hogeschoolpilot zouden moeten deelnemen.

Door middel van een brief van 31 oktober 2012 zijn hogescholen uitgenodigd om aan het bestuur te melden aan welke hogeschoolpilot zij voornemens zijn deel te nemen. Dit bleek een complex en tijdrovend proces, omdat er veel vragen bij hogescholen leefden. In een brief van 19 december 2012 heeft het bestuur een aantal van deze vragen beantwoord (zie voor de vragen en antwoorden, de bijlage bij deze notitie). Niettemin bleek het noodzakelijk om de ‘deadline’ voor bedoelde terugmelding een aantal malen uit te stellen.

Landelijk brede pilots

Langs diverse kanalen (brief aan CvB's, via de Sectorale adviescolleges en via meer informele contacten) zijn hogescholen en opleidingen opgeroepen voorstellen voor ‘landelijk brede pilots’ bij het bestuur in te dienen. Uiteindelijk zijn 9 voorstellen voor landelijk brede projecten ingediend.

Advisering subsidiëring

Het bestuur heeft aan een projectgroep (onder voorzitterschap van drs. H. de Deugd, lid van de bestuurlijke werkgroep onderwijs) gevraagd een advies uit te brengen omtrent welke voorgestelde projecten voor subsidie in aanmerking zouden kunnen komen. Daartoe werd met instemming van het bestuur een (beperkt) beoordelingskader opgesteld en bekend gemaakt via de website van de vereniging (zie bijlage).

De projectgroep heeft bij de beoordeling van deze voorstellen de volgende stappen doorlopen:

- Beoordeling op de vraag of aan de formele vereisten was voldaan (zie onderdelen 1 t/m 3 van het beperkte beoordelingskader). Zo nodig is nadere informatie opgevraagd.
- Rangschikking naar de mate waarin de voorstellen voldeden aan de inhoudelijke vereisten. Daarbij heeft de projectgroep lang stil gestaan bij de vraag wanneer er daadwerkelijk sprake is van een vorm van gezamenlijk toetsen, zoals bedoeld in onderdeel 5 van het beperkte beoordelingskader. Aan dat criterium bleken 4 van de 9 voorstellen naar het oordeel van de projectgroep niet, of niet in voldoende mate, te voldoen. In dit stadium vielen deze voorstellen dus af.
- Nadere besluitvorming om uiteindelijk tot 3 subsidiëeringsvoorstellen te komen vanwege het feit dat was afgesproken dat er 3 landelijke projecten van start zouden gaan.

Het bestuur van de Vereniging Hogescholen meent evenwel gezien het feit dat a) de 5 resterende voorstellen een vergelijkbare, hoge kwaliteit hebben; en b) deze voorstellen elk een verschillend aspect van gemeenschappelijk toetsen nader uitwerken, het zinvoller geen nader onderscheid te maken tussen deze voorstellen. Daarom is OCW verzocht er mee in te stemmen dat de navolgende 5 (in plaats van, zoals eerder afgesproken, 3) ‘landelijk brede’ pilots elk worden gesubsidieerd met een bedrag van € 50.000:

(in alfabetische volgorde)

- ❖ Facility management (penvoerder Haagse Hogeschool namens 8 hogescholen);
- ❖ Maritiem Officier (penvoerder NHL namens 4 hogescholen);
- ❖ SPH (penvoerder Hogeschool Windesheim namens 14 hogescholen);

- ❖ Verloskunde (penvoerder Hogeschool Zuyd namens twee hogescholen en een samenwerkingsverband van twee hogescholen);
- ❖ Verpleegkunde ((penvoerder Hogeschool Rotterdam namens een ‘kopgroep’ van 8 van de 18 hogescholen die de opleiding Verpleegkunde aanbieden; de overige 10 opleidingen zijn betrokken en sluiten in een volgende fase aan).

Uitgangspunt daarbij is – dit is althans aan OCW voorgesteld – dat de penvoerder dit bedrag ontvangt en verantwoording aflegt aan OCW omtrent besteding aan deze pilot. Meer specifiek is OCW voorgesteld er mee in te stemmen, dat – gezien de beperkte omvang van het bedrag van € 50.000 euro – de penvoerder via het jaarverslag en de daarbij behorende accountantscontrole, verantwoording aflegt over de besteding van het totaal van dit bedrag, zonder nadere onderverdeling.

Hogeschoolpilots

Op basis van een inventarisatie ter zake kunnen wij inmiddels vaststellen, dat er naar aanleiding van ‘Vreemde ogen dwingen’ tussen hogescholen een zeer groot aantal pilots en projecten is op het gebied van externe validering is gestart. Daarvan hebben er 15 betrekking op gezamenlijk toetsen, waarbij sprake is van de volgende verdeling over de sectoren: kunst 3, hsa 2, hgzo 1, techniek 2, hao 1, en economie 6. Aangezien tevoren al was besloten dat in de sector hpo (naast het al bestaande project 10vdl) geen pilots van start zouden gaan, starten er dus pilots m.b.t. gezamenlijk toetsen in iedere sector. [NB: het ligt volledig op de weg van de betrokken hogescholen om te besluiten welke hogeschoolpilot zij willen starten. Ook het startmoment wordt door de hogescholen bepaald, al indiceert de afspraak dat iedere hogeschool ‘deelneemt’ aan een dergelijke pilot wel, dat het niet wenselijk is het startmoment al te ver weg in de tijd te leggen.]

De pilots betreffen zowel vormen van gemeenschappelijke beoordeling van eindwerkstukken, als ook gezamenlijke toetsing van één of meerdere vakken; daarnaast zijn er overigens nog diverse pilots en initiatieven die andere vormen van externe validering betreffen, zoals deskundigheidsuitwisseling, inzet van externen als 2e beoordelaars, uitwisseling van leden van examencommissies etc.

Een overzicht van de pilots met betrekking tot gezamenlijk toetsen/externe validering is opgenomen als bijlage.

Financiering hogeschoolpilots

Voor experimenten met gemeenschappelijke toetsing had de (toenmalige) staatsecretaris al eerder € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Op basis van het implementatieplan dat de vereniging aan de (nieuwe) minister heeft voorgelegd, is afgesproken dit bedrag in 4 jaarlijkse tranches van € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor de hogeschoolpilots, verminderd met een bedrag van € 50.000 per landelijk brede pilot, evenals met een bedrag van plm. € 100.000 voor een aantal centrale uitvoeringkosten (zoals het secretariaat van de twee ‘expertgroepen’, zie b. en c.).

Ten opzichte van hetgeen is overeengekomen in de bestuurlijke afspraak, is de consequentie van het voorstel om 5 landelijk brede pilots te financieren daarom dat voor de uitvoering van de ‘hogeschoolpilots’ in de periode 2013 tot en met 2016 de volgende bedragen aan hogescholen beschikbaar worden gesteld:

- 2013: € 1.600.000 (oorspronkelijk was dat € 1.700.000);
- 2014 tot en met 2016: € 1.700.000 per jaar (oorspronkelijk was dat € 1.800.000);

Het beschikbare bedrag wordt jaarlijks verdeeld over de deelnemende hogescholen naar rato van het aantal bekostigde ingeschreven studenten (De monosectorale pabo’s delen niet in dit bedrag mee en van de multisectorale hogescholen blijven de sectoren educatie hierbij buiten beschouwing).

Verantwoording/verslaglegging

In de besluitvorming in de Algemene Vergadering rond de implementatie van de aanbevelingen uit ‘Vreemde ogen dwingen’ is omtrent verslaglegging en verantwoording afgesproken dat iedere hogeschool er zelf voor verantwoordelijk is om dit via het jaarverslag te doen op een wijze die onderlinge vergelijking mogelijk maakt. Het ligt voor de hand dat hiervan voor het eerst in het jaarverslag 2013 sprake kan zijn. Hiertoe zal op verenigingsniveau een format worden ontwikkeld dat in het najaar van 2013 aan de hogescholen wordt aangeboden.

3.2 Ontwerp van een protocol voor (verantwoording van) de beoordeling van (eind)werkstukken

Om het eindniveau van opleidingen te garanderen is het van belang dat eindwerkstukken (in de breedste zin van het woord) overal op dezelfde manier worden beoordeeld. De Commissie Bruijn beveelt dan ook aan om een protocol op te stellen ter beoordeling van eindwerkstukken.

Conform het advies van de Commissie Bruijn, en zoals overeengekomen in de bestuurlijke afspraak, heeft de Vereniging Hogescholen een expertgroep benoemd die een protocol zal opstellen voor toetsing van “kern”-werkstukken. Hieronder worden verstaan verschillende vormen van toetsing van (delen van) het beroepshandelen zoals: eindwerkstukken, scripties, stageverslagen, ontwikkeling prototypes, kunstwerken, voorstellingen etc. Het protocol zal dus nadrukkelijk een bredere werking hebben dan alleen voor eindwerkstukken en dient zo veel mogelijk ruimte te bieden aan de “eigenheid” van de werkstukken binnen de verschillende hbo-sectoren.

De Expertgroep is als volgt samengesteld:

- Daan Andriessen, lector intellectual capital, Hogeschool Inholland (voorzitter)
- Peter Hermans, toetsdeskundige (Artez)
- Gerard Straetmans, lector (Saxion)
- Lucy te Lintelo, deskundige EVC-protocollen (Hogeschool van Amsterdam)
- Dan Greve, docent (Hogeschool Utrecht)
- Linda Jakobs, beleidsadviseur (HAN)
- C.A.M. Neijenhuis, docent (Hogeschool Rotterdam)
- Petra Manders (Saxion), secretaris.

De planning is thans dat dit protocol aan het beging van het studiejaar 2013-2014 gereed is, zodat de hogescholen er in de loop van dat studiejaar gebruik van kunnen maken.

3.3 Ontwerp van een module Basis-/Seniorkwalificatie examiner (BKE/SKE)

In de bestuurlijke afspraak is vastgelegd dat de rol van de docent, die immers alle toetsen en examens beoordeelt, van cruciaal belang is voor de kwaliteit van toetsing en examinering. Daarom heeft de Vereniging Hogescholen, conform het advies van de Commissie Bruijn, een expertgroep benoemd. Deze expertgroep is gevraagd een programma van eisen voor een module Basiskwalificatie examinering (BKE) te ontwikkelen. Uiteindelijk doel is deze module op te nemen in het algemene deskundigheidsbevorderingsprogramma Basisvaardigheden didactische bekwaamheid (BDB).

Dit programma wordt thans conform de besluitvorming in de AV door het verenigingsbureau wordt ontwikkeld als uitvloeisel van de afspraken die rond professionalisering zijn gemaakt in de nieuwe cao.

Daarnaast zal deze expertgroep bezien hoe invulling kan worden gegeven aan een Seniorkwalificatie examinering (SKE) en daarvoor een programma van eisen opstellen.

Deze expertgroep is als volgt samengesteld:

- Dominique Sluijsmans (lector professioneel beoordelen), Hogeschool Zuyd (voorzitter)
- Remko van der Lei (toetsdeskundige), Hanzehogeschool Groningen
- Jetske ten Caat – Schokker, Politieacademie (extern deskundige)
- Paula Bouw (docent), Hogeschool Leiden
- Anton Béguin, CITO (extern deskundige)
- Desiree Joosten – ten Brinke, Fontys (lector Eigentijds toetsen en beoordelen)
- Dineke Behrend, Windesheim (secretaris)

De verwachting is dat het programma van eisen op 1 september 2013 gebruiksklaar zal zijn.

4. Kennisdeling

De laatste aanbeveling (aanbeveling 7) uit ‘Vreemde ogen dwingen’ is dat de hogescholen zorg dienen te dragen voor een adequate borging van de kennis omtrent toetsing en examinering. De commissie Bruijn benoemt daartoe een aantal opties, waaronder het (op grotere schaal) bevorderen van onderzoek naar toetsing en examinering via lectoraten, het inrichten (per hogeschool of gemeenschappelijk) van expertisecentra of het zoeken van aansluiting bij de bestaande expertisecentra van een aantal universiteiten (zoals het ICLON van de Universiteit Leiden).

Dergelijke wat verdergaande stappen met betrekking tot de borging van kennis rond toetsing en examinering zijn echter pas in een later stadium aan de orde.

Thans is in elk geval relevant de vraag hoe we kunnen komen tot een adequate kennisdeling rond de diverse pilots gemeenschappelijk toetsen, die van start zullen gaan of al zijn gegaan. Als eerste stap is daartoe afgesproken dat de ervaringen die met deze pilots zijn opgedaan, zullen worden opgenomen in een Handreiking Gemeenschappelijk toetsen. Tot nu toe is er van uitgegaan dat deze Handreiking in het voorjaar van 2014 gepubliceerd zal worden.

Het proces van kennisdeling kan dan ook in dit stadium het beste zo worden ingericht, dat de totstandkoming van de Handreiking (als eerste ‘mijlpaal’) maximaal wordt gefaciliteerd.

Omdat het moet gaan om een Handreiking voor en door docenten/examinatoren, is het voornemen om als eerste stap in de beoogde kennisdeling een redactiecommissie samen te stellen vanuit de verschillende pilots, en deze commissie te vragen om ter voorbereiding op de samenstelling van de Handreiking een aantal kennisdelingsbijeenkomsten te organiseren, te beginnen na de zomer van 2013. Er zijn middelen beschikbaar om deze Handreiking te publiceren en de redactiecommissie daarbij te ondersteunen. Ook zal de jaarlijkse studiedag van de Vereniging Hogescholen, die dit jaar in december zal plaatsvinden, gewijd zijn aan de stand van zaken rond de implementatie van ‘Vreemde ogen dwingen’.

Naast het punt van kennisdeling omtrent gezamenlijk toetsen en examineren speelt het gegeven dat in een eerder stadium al begonnen is met het organiseren van een training voor leden van examencommissies. Deze training is niet zo zeer gestart naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie Bruijn, als wel op basis van eerdere aanbevelingen van o.a. de Inspectie van het Onderwijs, gedaan in haar onderzoeken naar het functioneren van de examencommissies (o.m. ‘Boekhouder of wakend oog’).

Een voorname uitkomst van de drie trainingstrajecten voor examencommissies die inmiddels zijn verzorgd (er volgen er nog twee) is dat er bij leden van examencommissies véél behoefte bestaat aan kennisdeling en netwerkvorming. Aangezien de aanbevelingen van de commissie Bruijn óók betrekking hebben op de examencommissies en examencommissies bovendien een voorname rol zullen (moeten) spelen bij

gezamenlijk toetsen, is het verstandig de kennisdeling rond gezamenlijk toetsen en examineren, én de kennisdeling rond (het functioneren van) examencommissies enigszins parallel te ontwikkelen.

Op basis van de besluitvorming in de Algemene Vergadering is in beide processen een rol weggelegd voor de vereniging. Uiteindelijk zal echter ook de kennisdeling ‘bottom-up’ tot stand moeten komen, omdat de docenten (al dan niet als lid van examencommissies) en hogescholen ‘eigenaar’ van de kennis moeten worden, niet de vereniging. De vereniging resp. het verenigingsbureau past dan ook eerder een faciliterende en/of ‘aanjaag’ functie dan een sturende of coördinerende rol.

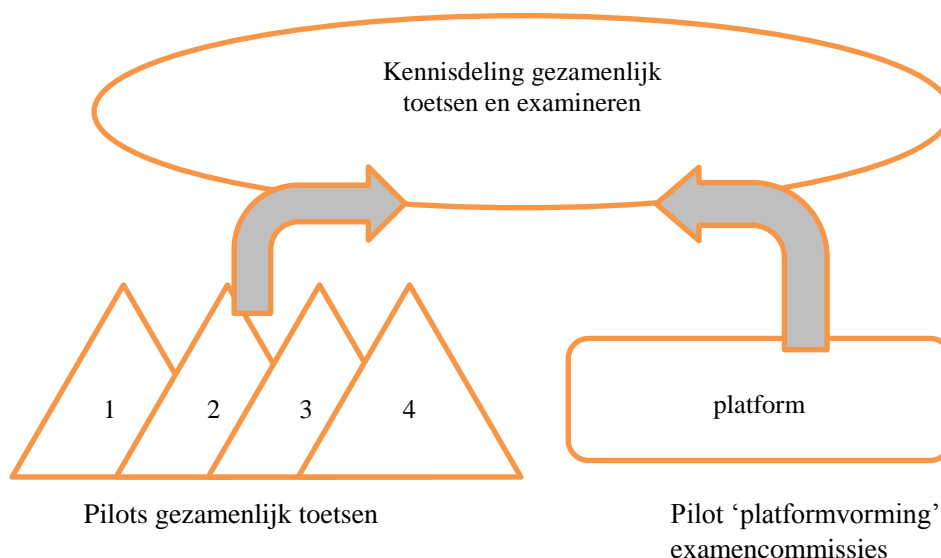
V.w.b. het gezamenlijk toetsen zal dit op de volgende manier worden vormgegeven:

- In september 2013 zal een bijeenkomst worden georganiseerd waarvoor de coördinatoren van de verschillende hogeschoolpilots worden uitgenodigd, evenals de coördinatoren van de landelijk brede pilots en betrokkenen bij *10voordeleraar* (het ligt voor de hand om – hoewel dit een traject is dat in formele zin buiten de implementatie van ‘Vreemde ogen dwingen’ staat – hierbij ook dit project te betrekken aangezien daar inmiddels ook veel kennis is/wordt opgedaan met betrekking tot gezamenlijk toetsen);
- Tijdens deze bijeenkomst zal een redactiecommissie worden gevormd voor de Handreiking gezamenlijk toetsen;
- Daarnaast is een doelstelling van de bijeenkomst dat er netwerken tussen de verschillende pilots ontstaan, gericht op het uitwisselen van kennis en ervaring.

Naast het zorgdragen voor het betrekken van (leden van) examencommissies in dit proces van kennisdeling, speelt het versterken van de positie van (leden van) examencommissies ook een separate rol. In het proces van kennisdeling komt de inbreng vanuit de verschillende rollen en verantwoordelijkheden immers het beste ‘uit de verf’ wanneer dat gebeurt op basis van separate reflectie op die rollen en verantwoordelijkheden. V.w.b. de pilots gemeenschappelijk toetsen is dat gewaarborgd *binnen de pilots*.

De reflectie voor leden van examencommissies zal worden geborgd binnen een proces van ‘platformvorming’. Dit proces moet nog nader worden ingevuld en valt overigens buiten de ‘scope’ van deze handreiking m.b.t. de stand van zaken rond de aanbevelingen van de commissie Bruijn.

In schema:

5. Vragen

Voor de beantwoording van vragen omtrent deze handreiking m.b.t.. de stand van zaken rond de aanbevelingen van de commissie Bruijn van contact opgenomen worden met de procescoördinator van het bureau van de Vereniging Hogescholen, Roeland Smits: tel. 070-3122162 maar bij voorkeur via e-mail: smits@vereninghogescholen.nl.

Bijlage: vragen die zijn gesteld m.b.t. de totstandkoming van de ‘hogeschoolpilots’

In hoofdzaak kwamen de volgende vragen aan de orde:

- Is het ook mogelijk een pilot gemeenschappelijk toetsen te starten met méér of minder dan 3 hogescholen?

In de lijn van ‘Vreemde ogen dwingen’ is naar het oordeel van het bestuur 3 een minimumaantal om een pilot mee te starten; minder dan 3 is daarom alleen denkbaar wanneer er minder dan 3 potentiële ‘partners’ zijn. Een pilot met méér dan 3 opleidingen is natuurlijk welkom; wel is het dan van belang extra aandacht te besteden aan de ‘beheersbaarheid’ van een dergelijke pilot.

- Kan een pilot gemeenschappelijk toetsen ook worden gestart met een buitenlandse hogeschool?

Het bestuur is van oordeel dat zo’n pilot zeer welkome informatie zou kunnen bieden voor de kansen en bedreigingen rond dergelijke vormen van gemeenschappelijk toetsen, en dus zeer waardevol zou kunnen zijn. Ook hier is het dan wel van belang terdege aandacht te besteden aan de stuur- en beheersbaarheid van een dergelijke pilot.

- Moet een pilot gemeenschappelijk toetsen altijd betrekking hebben op de instellingsonafhankelijke curriculumoverstijgende voortgangstoets die Bruijn c.s. aanbevelen?

In het rapport ‘Vreemde ogen dwingen’ spreekt de commissie Bruijn een voorkeur uit voor de instellingsonafhankelijke curriculumoverstijgende voortgangstoets waarmee al jaren ervaring is opgebouwd bij de medische faculteiten van de een viertal universiteiten. Tegelijkertijd stelt de commissie Bruijn echter duidelijk, dat er ook andere vormen gemeenschappelijk toetsen denkbaar zijn.

Het komt het bestuur voor dat in dit stadium, waarin vooralsnog de doelstelling is een zo breed mogelijke ervaring op te doen met gemeenschappelijk toetsen, het van belang is àlle vormen van gemeenschappelijk toetsen te beproeven. Eén van de punten die het bestuur voornemens is te monitoren, is dan ook of er sprake is van voldoende spreiding van de pilots over de verschillende vormen van gemeenschappelijk toetsen. Het is daarom wenselijk dat een aantal pilots zich richt op de instellingsonafhankelijke curriculumoverstijgende voortgangstoets, maar dat daarnaast óók ervaring wordt opgedaan met andere vormen van gemeenschappelijk toetsen.

- Voldoet een pilot waarbij externen als assessor/gecommitteerde/deskundige bij examens wordt?

Naar het oordeel van het bestuur hangt dit af van de precieze vorm. Als het uitsluitend gaat om het betrekken van externen bij (de beoordeling van) de toets dan is wel sprake van een vorm van externe validering (waarmee zeker ook ervaring moet worden opgedaan) maar kan dit moeilijk worden gezien als gemeenschappelijk toetsen. Indien het echter gaat om een pilot waarbij de drie (of meer) betrokken opleidingen experimenteren met het systematisch uitwisselen van examens, beoordelaars en examinatoren, dan is wel sprake van een vorm van gemeenschappelijk toetsen.

- Kan het experimenteren met externen in een examencommissie worden gezien als een vorm van gemeenschappelijk toetsen?

In zijn algemeenheid was ook hier naar het oordeel van het bestuur wel sprake van externe validering maar niet van gemeenschappelijk toetsen. Echter is het geval dat dit onderdeel zou uitmaken van een breed experiment als bedoeld onder d) dan zou dit wel het geval kunnen zijn.